

12. Maj 1882, 21. Marts 1902 og 4. Marts 1904 angaaende Kreditforeninger for Ejere af mindre Ejendomme paa Landet.

(Lovforslaget findes i Tillæg C., Sp. 1071—72).

Sagen sættes til Forhandling.

Indenrigsministeren (Sigurd Berg):

Dette Lovforslag gaar ud paa at forhøje Grænsen for Taksationsværdien i de Ejendomme, i hvilke de saakaldte Husmandskreditforeninger kunne yde Laan, fra 8,000 til 10,000 Kr. Lovforslaget er fremsat efter Anmodning af de paagældende Foreninger, der have motiveret det ved at henvise til de stigende Jordpriser og Bygningspriser. Forslaget er enstemmigt vedtaget i det andet Ting, og jeg haaber ogsaa, det vil kunne vinde dette høje Tings Tilslutning.

Johnsen: Grunden til Oprettelsen af Kreditforeningerne for mindre Ejendomme paa Landet og til de Begunstigelser, der af Staten i sin Tid blev ydet disse, var navnlig den, at det ofte var meget vanskeligt for Ejerne af smaa Ejendomme paa Landet at faa faste Prioritetslaan i deres Ejendomme, og at det altid var forbundet med forholdsvis ret betydelige Omkostninger, naar de maatte tage Laan i de Institutioner, som overhovedet indlode sig paa at yde smaa Laan. Denne Grund er i alt Fald ikke fuldt ud til Stede med Hensyn til de Ejendomme, som dette Lovforslag angaar, Ejendomme af en Værdi mellem 8 og 10,000 Kr., og der kunde derfor nok være Føje til nogen Betænkelighed ved at lade Staten yde disse større Ejendomsbesiddere den samme Begunstigelse med Hensyn til Rentegarantien, Udredelsen af Taksationsomkostningerne og delvis Fritagelse for Stempel og Retsgebyrer, som ydes de mindre Ejendomme paa Landet, der trænge dertil. Jeg skal dog erkende, at det er rigtigt, hvad der er anført i Bemærkningerne til Lovforslaget, saaledes som det ogsaa blev fremhævet af den højtærede Minister, at de mindre Ejendomme paa Landet i de senere Aar ere stegne en Del i Værdi, omend ikke saa meget, at f. Eks. en Ejendom til en Værdi af 8,000 Kr. for 4 Aar siden, da den sidste Udvidelse for de to Kreditforeningers Omraader fandt Sted, svarer til 10,000 Kr. nu. Men jeg skal efter Omstændighederne ikke rejse nogen Indvending imod Lovforslagets Vedtagelse, idet jeg dog ønsker at

betone, at naar man nu forhøjer Maksimumsgrænsen for de Ejendomme, der kunne komme ind i disse Kreditforeninger, saaledes som Lovforslaget angiver, vilde det sikkert være ubeføjet, om man efter nogle faa Aars Forløb atter vilde søge at faa Grænsen sat højere op. Naturligvis ville de smaa Ejendomme vel nok i Løbet af nogle Aar kunne stige yderligere i Værdi, men de kunne ogsaa falde, og i sidste Tilfælde vilde det sikkert være forbundet med Vanskelighed at komme tilbage til den Maksimumsgrænse, som nu gælder. Under Forhandlingerne i 1904 her i Tinget angaaende den Udvidelse, som da fandt Sted, blev det udtalt, at der var lige saa megen Grund til at yde Ejerne af smaa Købstadejendomme samme Begunstigelser, der ere ydede mindre Ejendomme paa Landet. Jeg deler denne Opfattelse. Det har ogsaa samfundsmæssig Betydning, at det lettes Smaafolk i Købstæderne, Arbejdere, mindre Haandværkere og Folk i lignende Stillinger, gennem faste Laan at sikre sig at komme i Besiddelse af eget Hus.

Jeg tillader mig herved at anbefale Lovforslaget til videre Fremme uden Udvalgs Nedsættelse, idet jeg efter Omstændighederne vil kunne stemme for det i den Skikkelse, hvori det her foreligger.

Jørgen Berthelsen: Ogsaa jeg vil gerne anbefale dette lille Lovforslag. Jeg tror, at hele den Virksomhed, Husmandskreditforeningerne have udfoldet, viser, at Loven derom er en af de Love, der nationaløkonomisk set have haft størst Betydning, i hvert Fald en af dem, der have haft størst Betydning for det mindre Landbrug. Jeg tror, den har gjort overordentlig stor Nytte. Det er vist rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde, og hvad der ogsaa er anført i Motiverne, at Ejendomspriserne, navnlig for de smaa Ejendomme, ere stadig stigende. Om 10,000 Kr. er den rette Grænse, er jo ikke let at afgøre, men som Forholdene foreligge, tror jeg absolut, at der her er Tale om en Foranstaltning, der er i Samfundets Interesse. Jeg vil derfor anbefale Forslaget. Jeg kan for øvrigt godt støtte det Ønske, den ærede sidste Taler udtalte om, at de smaa Købstadejendomme kunde faa om ikke en lignende Begunstigelse, saa dog i alt Fald ogsaa en Begunstigelse. Hvis jeg husker ret, har denne Sag været omtalt tidligere, og der er fra den højtærede Ministers Side vistnok blevet udtalt Velvillie derfor. — Med disse Ord anbe-